

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาญจนบุรี กลุ่มบริหารงานบุคคล

ที่..... วันที่ 3 กรกฎาคม 2566

เรื่อง รายงานการเข้าร่วมโครงการเสริมสร้างและพัฒนาทักษะ สมรรถนะข้าราชการและบุคลากรภาครัฐของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

เรียน ศึกษาธิการจังหวัดกาญจนบุรี

เรื่องเดิม

ตามที่ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กำหนดจัดฝึกอบรมโครงการเสริมสร้างและพัฒนาทักษะ สมรรถนะข้าราชการและบุคลากรภาครัฐของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 และมอบหมายให้ ข้าพเจ้า นางสาวปิยนาสี สืบเนียม ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานบุคคล ไปเข้าร่วมโครงการระหว่างวันที่ 26 – 28 มิถุนายน 2566 ณ สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนา กรอบความคิด (Mindset) ทักษะที่จำเป็นของการเป็นผู้นำ (Leadership Skillset) โดยเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการจากงบประมาณของต้นสังกัด นั้น (เอกสารแนบหมายเลขที่ 1)

ข้อเท็จจริง

บัดนี้ การฝึกอบรมดังกล่าวเสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว ข้าพเจ้าได้เข้ารับการฝึกอบรมครบถ้วนตามหลักสูตรแล้ว ขอรายงานผลการฝึกอบรม ดังนี้

1. **พิธีเปิดการฝึกอบรม** ประธานในพิธีเปิดการฝึกอบรม ได้แก่ นายอรรถพล สังขวาสี ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ นายยศพล เวณุโกเศศ รองปลัด ศธ. กล่าวรายงาน

2. วิทยากรประกอบด้วย

2.1 **ดร.ชาญวุฒิ วงศ์เพ็ญ** ผู้อำนวยการสำนักผู้อำนวยการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้ดำเนินการฝึกอบรม

2.2 **อาจารย์พนม รอดสันเทียะ** อนุกรรมการลูกเสือช่อสะอาด สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

2.3 **ดร.ภริตา ภูศิริ** รองหัวหน้าผู้ประสานงาน กิจกรรมงานศึกษาพระราชทานและโรงเรียนในพระราชูปถัมภ์ กรมกิจการพิเศษ สำนักพระราชวัง

3. **รูปแบบการฝึกอบรม** มีการทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน ข้าพเจ้าได้คะแนนทดสอบก่อนเรียน Pre-Test 16/25 คะแนนหลังเรียน Pre-Test 24/25 (เอกสารแนบหมายเลข 2)

4. **การฝึกอบรมครั้งนี้** เน้นกระบวนการเรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดความเข้าใจตามสถานการณ์ต่างๆ ข้าพเจ้าจึงขอสรุปสาระสำคัญที่ได้รับจากการฝึกอบรมครั้งนี้ ดังนี้

4.1 **ผู้นำที่มีประสิทธิภาพ** (เอกสารแนบหมายเลข 3)

นายอรรถพล สังขวาสี ปลัด ศธ กล่าวในพิธีเปิด บุคคลที่เป็นหัวหน้าหน่วยงาน ที่มีบุคคลยอมรับนับถือและเชื่อฟัง ปฏิบัติตาม ผู้นำต้องการ ผู้นำที่ดีควรมีลักษณะ คือ ไม่ออกคำสั่งแต่เพียงอย่างเดียว แต่ควรสร้างแรงจูงใจในการทำงานที่ดี มีคุณลักษณะ **The Best Boss คือ การส่งเสริมลูกน้องตามความถนัด จุดประกายไฟและนำอย่างสร้างสรรค์ มีความหวังไว้ซึ่งกันและกัน มีความไว้วางใจ เชื่อใจ**

คุณสมบัติของผู้นำที่ดีควรมีอะไรบ้าง

1) ทักษะคติเชิงบวก (Positive Attitude)

- 2) ความเชื่อมั่น (Confidence)
- 3) ยอมรับความล้มเหลวได้ (Ability to Embrace Failure)
- 4) มีทักษะการสื่อสารและการรับฟังที่ดี (Good Communication Skills)
- 5) รู้จักการมอบหมายงานที่เหมาะสม (Knowing How and When to Delegate)
- 6) มีความคิดแบบก้าวหน้า Growth Mindset
- 7) มีความรับผิดชอบ (Responsibility)
- 8) การเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life Long Learning)

4.2 การสร้าง Mindset เพื่อก้าวสู่การเป็นผู้นำ (เอกสารแนบหมายเลข 4)

การพัฒนากรอบความคิดการเป็นผู้นำ (Leadership Mindset) ที่ดี เพื่อทำให้เกิดการตระหนักรู้ในการเป็นผู้นำได้ (Leadership Awareness) ในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างทันทางที่ ทำให้สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองในฐานะผู้นำสร้างผลลัพธ์ตามที่ต้องการได้ ดังนี้

- 1) การพัฒนาทักษะการเป็นหัวหน้างาน (Supervisory Skill)
- 2) การกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน (Goal Setting)
- 3) การวางแผนงานอย่างมีระบบ (Planning)
- 4) การสื่อสารสร้างสัมพันธ์ที่ดี (Communication & Connection)
- 5) การแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ (Problem Solving) ประกอบด้วย
 - IDENTIFY รู้จักแยกแยะ
 - ANALYZE รู้จักวิเคราะห์
 - ALTERNATIVES ทางเลือก
 - วางแผน PLAN
 - IMPLEMENT ดำเนินการ

หัวหน้างานควรจะสอนงานแบบไหน แก่บุคคลในองค์กร

- 1) กลุ่มคนที่มีความสามารถและเต็มใจทำงานนั้น ๆ อยู่ Able Willing > ให้ความท้าทายในการทำงานเพิ่มขึ้น เพื่อให้เขาเติบโตยิ่งขึ้น
- 2) กลุ่มคนที่มีความสามารถแต่ไม่ค่อยเต็มใจทำงาน Able Not Willing > ใช้กระบวนการ coaching ให้เขาตระหนักรู้ถึงประโยชน์ของการทำงานให้สำเร็จ
- 3) กลุ่มที่ขาดความสามารถแต่เต็มใจที่จะทำงานนั้นต่อไป Not Able Willing > ต้องดำเนินการสอนความรู้และวิธีการให้ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมาย
- 4) กลุ่มที่ขาดทั้งความสามารถและความเต็มใจในการทำงาน Not Able Not Willing > ต้องให้คำปรึกษาพูดคุยถึงประเด็นที่เป็นปัญหาของเขาจริงๆ ให้เขามีแนวทางแก้ไข เพื่อปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้น

4.3 MENTOR (เอกสารแนบหมายเลข 5)

MENTOR ที่ดีต้องมี 3 E

Experience มีประสบการณ์ - จะไปสอนเขาได้ ตัวเองต้องมีประสบการณ์เคยทำมาก่อน

Exchange แลกเปลี่ยนได้ - สามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์กันได้ เพื่อเพิ่มพูนความรู้

Explain อธิบายได้ - ต้องอธิบายเป็น เพื่อให้คนเรียนเข้าใจ

ขั้นตอนของการเป็น MENTOR

- 1.) You Do – ให้ผู้เรียนทำเองโดยเขาจะต้องทำให้เราเห็นก่อน เราถึงจะปล่อยให้ทำเอง และเราต้องติดตามผลด้วย
- 2) Explain - อธิบายได้ว่า จะทำอะไร เพื่ออะไร สำคัญอย่างไร
- 3) I Do - ทำให้ดูเป็นตัวอย่าง
- 4) We Do - ทำไปพร้อมกัน, ช่วยเหลือให้ทำได้, มีคำชม

4.4 การสร้างและพัฒนาทีม เพื่อการเปลี่ยนแปลง (เอกสารแนบหมายเลข 6)

การสร้างทีมงาน TEAM BUILDING กระบวนการพัฒนากลุ่มบุคคลที่ทำงานด้วยกันเพื่อที่จะให้บุคคลเหล่านั้นได้เรียนรู้ว่าจะทำอย่างไรจึงจะสามารถทำงานให้บรรลุเป้าหมายของทั้งตนเอง ของกลุ่มหรือของหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล

ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง CHANGE AGENT บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารคือการเป็นผู้นำสำหรับผู้ใต้บังคับบัญชา กล่าวคือต้องเป็นตัวอย่างที่ดี ดังนั้น การแสดงบทบาทที่สนับสนุนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพียงอย่างเดียวคงไม่เพียงพอ ต้องริเริ่มหรือกระตุ้นการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นด้วย "ความสามารถในการปรับตัว ยังเชื่อมโยงกับมุมมองในด้านต่าง ๆ ทั้งความฉลาดทางอารมณ์ และทางด้านสังคม มุมมองในด้านบวก ทักษะคติ ไปจนถึงการควบคุมอารมณ์ของตนเองเพราะเมื่อเราทุกคนมีทักษะในการปรับตัว เราก็จะสามารถพร้อมที่จะรับมือกับเหตุการณ์ไม่คาดฝันขึ้นได้ โดยเฉพาะในด้านของการทำงาน"

4.5 การ Coaching and Mentoring ที่มงาน (เอกสารแนบหมายเลข 7)

กระบวนการสนับสนุนการพัฒนาตัวเอง ให้สามารถบรรลุซึ่งเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างใดอย่างหนึ่งของตัวบุคคลด้วยการปลดล็อกศักยภาพในตัวบุคคลนั้น จากการใช้คำถามที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้ผู้ที่เข้ารับการโค้ช (Coachee) รับรู้ถึงศักยภาพที่ซ่อนอยู่ของตัวเอง ค้นหาคำตอบของปัญหา และวิธีการเพื่อให้ไปถึงเป้าหมาย ด้วยตัวเอง ดังนั้นการโค้ชเปรียบเสมือนการช่วยให้ผู้ที่เข้ารับการโค้ช ได้เรียนรู้ด้วยตัวเอง มากกว่าการถูกสอนจากโค้ช

การสะท้อนที่ดี มันจะทำให้ผู้รับการโค้ชมองเห็นจุดบอดของตัวเองและสามารถนำไปพัฒนาต่อได้

การชมแบบจริงใจ ไม่ไร้สาระ ไม่ปิดเป็นความจริง แต่ให้ความรู้สึกที่ดี สื่อสารกลับอย่างมีคุณภาพ

4.6 คุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหารยุคใหม่ สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

การศึกษา คือ ความมั่นคงของประเทศ สร้างคนไทยให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พัฒนาองค์ความรู้ไปสู่การพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างตรงเป้าหมาย ตามความต้องการของท้องถิ่น (เกาะให้ถูกที่คั้น) พัฒนาระบบการศึกษา คุณภาพครูและโรงเรียน เพื่อถ่ายทอดความรู้และทัศนคติที่ดีสู่ผู้เรียน สร้างพื้นฐาน **ชีวิตที่มั่นคงสู่การเป็นพลเมืองดีของประเทศ บรรเทาปัญหาสังคมในปัจจุบัน โดยการบ่มเพาะเยาวชนให้มีระเบียบวินัย รักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์**

คุณลักษณะความเป็นผู้นำที่ดี

คุณลักษณะความเป็นผู้นำที่ดีนั้น เป็นทั้ง ศาสตร์ (Science) และศิลป์ (Arts) เกิดจากการที่บุคคลได้เคยศึกษาค้นคว้า ฝึกฝนอบรมบ่มนิสัยและเคยปฏิบัติพัฒนาสภาวะความเป็นผู้นำที่ดีมาแต่ปางก่อน คือ แต่อดีตกาล จนหล่อหลอมบุคลิกภาพและสภาวะความเป็นผู้นำที่ดีปลูกฝังเพิ่มพูน อยู่ในจิตสันดานยิ่งขึ้นต่อๆ มาจนถึงปัจจุบัน หรืออีกนัย เชื่อว่าเป็น "บุญบารมี"

คุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหาร

สุขภาพจิตที่ดี : เป็นผู้มีอัธยาศัยใจคอที่แจ่ม เป็นคนดีมีศีลธรรม ได้แก่ ศรัทธา ศิล สุตตะ จาคะ วิริยะ สติสมาธิและปัญญา กับทั้งเป็นผู้มีกัลยาณมิตรธรรม เช่น

- **เป็นผู้มีสุตะ** คือ ผู้ได้เรียนรู้ทางวิชาการและได้ศึกษาค้นคว้าในวิชาชีวิต เป็นผู้มีจาคะ คือ เป็นผู้ที่มีจิตใจกว้างขวางไม่คับแคบ รู้จักเสียสละ

- **ผู้มีกัลยาณมิตรธรรม :** เป็นผู้ที่มีคุณธรรมของคนดีถือครอง เช่น เป็นผู้นำรัก(ปิโย) , เป็นผู้นำเคารพบูชา (ครุ) , เป็นผู้นำนบถือน่าเจริญใจ (ภาวนีโย) , เป็นผู้รู้จักพุดจาโดยมีเหตุผลและหลักการ (วัตตา) , ไม่ชักนำไปในฐานะ

Accountability แตกต่างจาก Responsibility

Accountability และ Responsblity เป็นคำที่มักถูกใช้และเข้าใจผิดเป็นอย่างมาก โดยหลักการคือความรับผิดชอบในการกระทำหรือ การดำเนินงาน โด เมื่อเกิดข้อผิดพลาดหรือผลลัพธ์ที่ไม่ดีจากการกระทำนั้น อย่งไรก็ตาม มีความแตกต่างกันดังนี้

- **Responsibility** คือ รับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย, ความรับผิดชอบต่อผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน และความรับผิดชอบนี้จะต้องเป็นไปตามหลักการหรือกฎหมายที่มีอยู่

- **Accountability** คือ รับผิดชอบต่อผลการกระทำของตัวเอง, ความรับผิดชอบต่อหน้าที่หรือภารกิจที่ได้รับมอบหมาย หรือสิ่งที่ต้องทำ ซึ่งบุคคลหรือองค์กรจะต้องรับผิดชอบ เพื่อให้สามารถทำภารกิจหรืองานได้อย่างถูกต้อง

ทศพิธราชธรรม 10 คือธรรมสำหรับพระราชกรณียกิจที่ปรากฏ 10 ประการ ดังนี้

1. **ทาน** หมายถึง การให้ การแบ่งปัน การเอื้อเฟื้อ ทั้งทางกายและใจ ตลอดจนถึงการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ เสียสละ สงเคราะห์ อนุเคราะห์ประชาราษฎร์ทั่วไป
2. **ศีล** หมายถึง ความประพฤติดีงาม เป็นสุจริตธรรม มีความสงบเรียบร้อย สำรวมกาย วาจาใจ จนเป็นที่เคารพนับถือของประชาราษฎร์

3. **ปริจจาคะ** หรือการบริจาค หมายถึง การเสียสละความสุข ความสำราญส่วนตัว เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน ราษฎร หรือเพื่อความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง
4. **อาชวະ** หมายถึง ความซื่อตรง ความมุ่งมั่นตั้งใจจริง
5. **มัททวะ** หมายถึง ความอ่อนโยน ความสุภาพ และมีความมีอัธยาศัยนุ่มนวล ไม่ถือตัว ตลอดจนหมายถึง ความสง่างาม และท่วงท้ออันเป็นที่รักและยำเกรง
6. **ตบะ** หมายถึง ความเพียร การข่มใจ และความทรงเดชอันเป็นที่มาของพระบรมเดชาภาพ
7. **อักโกระ** หมายถึง ความไม่โกรธ ไม่ลุแก่อำนาจ หรือว่า มีความเมตตาเป็นธรรมประจำใจอยู่เสมอ
8. **อวิหิงสา** หมายถึง ความไม่เบียดเบียนกดขี่ ไม่หลงระเห็จในอำนาจขาดความกรุณา
9. **ขันติ** หมายถึง ความอดทน อดกลั้น ทนต่อการงานที่ตรากตรำไม่ท้อถอย ไม่ยอมหมดกำลังใจ และไม่ละทิ้งการงาน ที่เป็นการบำเพ็ญโดยชอบธรรม
10. **อวิโรธนะ** หมายถึง การยึดมั่นในธรรม การยึดความเที่ยงธรรม ความถูกต้องเป็นที่ตั้ง

ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ ข้าพเจ้าเห็นว่า การฝึกอบรมครั้งนี้ เน้นกระบวนการเรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดความเข้าใจตามสถานการณ์ต่างๆ พร้อมกับได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อสนับสนุนในการปฏิบัติงานกับผู้เข้าร่วมโครงการจากสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด จำนวน 82 คน ซึ่งมีประโยชน์มาก สามารถนำไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานได้จริง เพื่อเผยแพร่

จึงเห็นสมควร เผยแพร่เอกสารความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมให้บุคลากรของสำนักงานทราบต่อไป

เอกสารแนบ : หนังสือ สป. , 1_กรอบความคิด , 2_ผู้นำที่มีประสิทธิภาพ , 3_การสร้าง Mindset , 4_mentoring , 5_การสร้างและพัฒนาทีม , 6_กระบวนการพัฒนา , รายชื่อผู้เข้าฝึกอบรม คณะแนบ pre post ,

(นางสาวปิยนาล สืบเนียม)

นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการพิเศษ

ชอบ,แจ้ง

(นายโอภาส ต้นทอง)

ศึกษาธิการจังหวัดกาญจนบุรี

3 ก.ค. 2566